

ገጽ 2

ጤና

ገጽ 5

ተግባር ለሰነድ ስራ

ገጽ 7

የደህንነት

ገጽ 10

አወጣጥ ለደህንነት

ገጽ 11

የግለሰብ ግንኙነት ለደህንነት

ቤት-ትምህርት ስነ-ኪነት ሐላይ: 44 ተመሃሮ ብሰርተፊኬት አመራቻ

ቤት-ትምህርት ስነ-ኪነት ሐላይ ሰነድ ስርዓት ጸገና ኮምፕዩተር ምዘርጋኝ መርቦቶችን ጸርቦት ሐይቅን ንክልተ ዓመት ዘሰልጠኖቹም 18 ደቂቀት ገርገረውም 44 ተመሃሮ ብሰርተፊኬት አመራቻ።

ትምህርት 2 ሐምሌ አብ ዝተኻየደ ናይ መመሪታ ስነ-ኪነት ሐላይ መምህር ናይታ ቤት-ትምህርት መምህር ራጉኤል ተክለ አብ ዘሰመዖ ቃል፡ መግቢት አብ ሞያውን ተክሊውን ትምህርት ብዘተብር ዘሎ ዝገገፍ ወፍራ ብቼዕ ፍልጠት፡ ክኣለትን ሞብሽ ዝምገብ መንገድ ይፈረድ ከምዘለዉ ገለጹ።

ሰነድ ዘተብር ሰነድ

ተሳተፎ ደቂቀትን እናገደ ደመጽኦ ምህላው ብምጥቃስ ዝ ቤት-ትምህርት ንምሳራ ተበጋጊሱ ዘሎ መደባት ተዘገመ፡ ጠለባትን ድሌታትን ሞያውን ተክሊውን ትምህርት ንምምላእ ብትግዥ ክሰራሕ ምዃን አረጋጊጹ። አብ ማኅበራት ትምህርት ዋና

ዳይሬክተር ክፍሊ ተክሊውን ሞያውን ትምህርትን ስልጠናን ኣቶ ተሳተፎ ስም ብግደኡ ናይ ሞያ አብያተ-ትምህርት ዘመናዊ ናውቲ ምህር ንክገጥቃ ክሰራሕ ምጽንሕ ብምግልጽ፡ ድሮ ቤት-ትምህርት ስነ-ኪነት ሐላይ ተጽዕኖት ናይዚ ዕድላት ኩይና ከምዘላ አብሪሁ።

ወኪል ተመሪቆት አብ ዘሰመዖ ቃል፡ ንውፋይ ጸዕሪ መምህራንን ኣለይትን ድሕሪ ምምህጋኝ

ብዘተግምገም ሞያ ብትግዥ ምዃናም ቃል ኣትዮ። ክብ ትምህርት ልዕሊ 500 ተመሃሮ ንህዘዎምን ሃገርምን ክገልግሉ ቤት-ትምህርት ስነ-ኪነት ሐላይ ከምዘመረቆት ስነ-ኪነት ሐላይ።

ገልጻሎ - ልግሲ ደም ከም ባህሊ ንምስራጽ ጎሰንስ ተኻዩዩ

አብ ንኡስ ዞገ ገልጻሎ - ምምሕዳር ክብሊ ባዕ፡ ንቅሓትን ግንዛቤን ሕብረተሰብ አብ ወለንታዊ ልግሲ ደም ንምብራኽ ዝገለመ ጎሰንስ ተኻዩዩ።

ሐላፊ ማእከል ጥዕና ገልጻሎ ነርሲ ጀማል ኑር፡ ንራብካታትን ኣገዳሰትን ልግሲ ደም አብ ጥዕና፡ ከምኡውን ዓይነታት ደም፡ አወግቦ ደምን ካልእን ዝምልከት መብርሂ

ሂደት። ልግሲ ደም፡ አብ ርእሲቲ ንለገሱ ዝሆሮ ሕልናዊ ዕግብ፡ አብ ጥዕናዊ መዳይውን ቀለል ዘይኮነ ኣስተዋጽኦ ከምዘለዎ ዝተብረ ሐላፊ

ትሓት ጥዕና ናይቲ ንኡስ ዞገ ነርሲ ማእከሎ ደም ኣሕመድ ብወከ፡ አብ ግንዛቤ ሕብረተሰብ ርእሰ ለውጢ መጽኢ ከምዘሎ ኣገለጹ። ኣኪዮሲ ስራሕ ምምሕዳር ንኡስ

ዞገ ገልጻሎ ኣቶ ሓገስ ገብረሚርያም አብ ዝሆሮ ቃል፡ እቲ ዕምም ንኡደ ኣካል ጥራይ ዝገደፍ ስልዘይኮኑ መደባት ልግሲ ደም ንምዕዋት ክሰራሕ ኣካት እጃምን ክበርክታ ተላብዮ።

ከረን - መደብ ትምህርት ንዓባይቲ ክከታተላ ዝጸንሐ ኣደታት ትምህርተን ዛዚመን

አብ ክተማ ከረን ብመደብ ትምህርት ንዓባይቲ ክብ ቀዳማይ ክሰብ ባላላይ ክፍሊ ኣካዳምያዊ ትምህርት ክከታተላ ዝጸንሐ ልዕሊ 100 ኣደታት፡ ብ2 ሐምሌ ትምህርተን ዛዚመን።

ብምምሕዳር ክብሊ 06 ዝተወሰደ ተብግሎ እተን ካልኣት ምምሕዳራት ክብሊ ክሰብኦ ተላብዮ።

አመሓዳሪት ምምሕዳር ክብሊ 06 ወ/ሮ ጸሃይሸ ተክሌ፡ መደብ ትምህርት ንዓባይቲ አብቲ ምምሕዳር ክብሊ ንመዘገብ 9ይ ዓመቲ ይጽደብ ከምዘሎ ብምሕብር፡ ወጽኢቲ ዝምሰን ከምዘከብን ገለጹ።

አብ መወዳእታ ልዑል ነጥብ ዝመዘገቦ ኣደታት መተሳቦዲ ሸልማት ተዓዳሉ።

አብ ቤት-ጽሕፈት ትምህርት ናይቲ ንኡስ ዞገ ኣወግዖ መደብ ትምህርት ንዓባይቲ መምህር ኤፍሬም ነጸርአብ ብወከ፡ ነቲ መደብ ንምዕዋት ምምሕዳር ክብሊ ንዝገበሮ ኣስተዋጽኦ መገሰ።

ብኸልኦ ወገን አብ ንኡስ ዞገ ከረን 300 ደቂቀት ገርገረውም ብሞያ ዝሰልጠኑ 511 መንገዳታት፡ ብ2 ሐምሌ 2026 ተመሪቆም።

እቲ ክብ ሰለት ክሰብ ሸዱሸት ኣዋርሕ ዝወሰደ ሞያዊ ስልጠናታት፡ ቀዳማይ ረድኤት፡ ትልሂት፡ ሰኢ፡ ጸገቹ ጸገራ ምምልኻኦ ቋንቋ ምልክት፡ ካራተን ሕመራትን ዘጠቓለሉ ነይሩ።

አብ ዘሰመዖ ቃል፡ ንቅሓትን ዓቕሚታትን መንገዳታት ምብራኽ ኣካል ዓባይቲ መደባት ማእከር ከምዘከብን ሓበሩ።

ሐላፊት ክፍሊ ፕሮጀክትታት ሃገራዊ ዞገ ዓንባብ ወ/ሮ ሻምላ ገብረኪዳን ብግደኡ፡ መንገዳታት ብርትዓዊ ክፍሊት ዝተፈላለዩ

ዓውድታት ሞያ ክቸሙ ይገብር ከምዘሎ ብምሕብር፡ ስልጠናቲ ንዘቹሰም ትምህርት አብ ባይታ ክሰርሑሉ ተማሕዲና።

ኮርናዕ ተመሃሮ

ሱራፌል ተስፋ-ብሩኽ
surafealtesfabruk@gmail.com

ምህዞ፡ ናይ ዘወትር መጋዕዝቲ ደቂ ሰብ

5ይ ክፋል

ንዓለም ቅርጺ ካብ ዘትሓዙ ምህዞታት

ናይ ደቂ ሰብ ምህዞን ተክሎጅያዊ ፍርያትን፡ ንሰልጣኔ ቅርጺ ከትሕዙ፡ ህይወት ኣብ ዓለም ናብ ካልእ መልክዕ ከሰጋግሩ ዝኾኑሉ እዮም። ነፍሱ ወከፍ ወለዶ ናይ ምምሃዝ ዓቕሙ ንምዕባይ መሃዝቲ ንምሰላን ብዙሕ ርሕቀት ተጋዲዞዮ። ካብ ምህዞ ዕንክሊል ካሳብ ናብ ጠፈር ዘብጽሖ መንኲርቲር ድማ ክፈርዩ ክኢሎም። እዞም ምህዞታት ድማ ንህይወትና ብዘተፈላለዩ መልክዓት እናጸለው ናብዚ በጺሕናዮ ዘለና ደረጃ ክንሰጋገር ኣኽኢሎም።

እቶም ኣዝዮም ጸለውጡ ምህዞታት ዳርጋ ሓደ ሰብ ኣይኮነን ምህዞም። ዝተፈላለዩ ሰባት ኣብ ዝተፈላለዩ ኮርናዕ ብምጅን ኢዶም ሓዊሶም። ወይ'ውን ናብ ሓደ ወሳኒ ምህዞ ክሰጋገር ኣበርክቶ ዝተፈላለዩ ወገናት ክኣልፎ ክኢሎ'ዮ። ንኣብነት ጎማ መኪና ንውሰድ። ከም ምህዞ ኣገዳሲ ነገር'ዩ። ምህዞ መኪና ክውሰኹ ከሎ ድማ ኣገዳሲቲ ዝያዳ ይጉልሙ። ሰለዚ ሓደ ምህዞ ክደምቅ ግድን ኣበርክቶ ካልእ መሃዚ ክህልዎ ኣለዎ። በዚ'ዩ ከኣ ናይ ዓለምና ምህዞ ድምር ናይ ኮሎም መሃዝቲ ክኸውን ዝኾነሉ። ኣብዚ ናይ ሎሚ ትሕዝቶና እምበኣር እቶም ኣብ ታሪኽ ዓለምና ኣዝዮም ቀርቲ ዝኾኑ ምህዞታት ክንድህሰስ ኢና፤

1. ምህዞ ዕንክሊል

ምህዞ ዕንክሊል እምነ-ኮርናዕ ምህዞናይ ፍርያት ክኸውን እንክሎ፡ ኣብ ታሪኽ ዓለምና'ውን ዓቢ ጽልዎ ክፈጥር ዝኾነሉ ምህዞ'ዩ። በዚ ከኣ እቲ ዝሃበዎ ምህዞ ክብሃል ይከኣል። ምህዞ ዕንክሊል ኣብ መንግሥቲ ብዘፈጠሮ መሰረታዊ ዕዮ ጥራይ ኣይኮነን ዝምሰገን። ንኻልእት ብርክት ዝበሉ ተክሎጅያዊ ፍርያት መሰረት ክኸውን ብምብቅዕ'ውን ጉሉሕ ምህዞ ክኸውን ክኢሎ። እቲ ዝገደመ ምህዞ ዕንክሊል፡ እቲ ብ3500 ቅድሚ ልደተ ክርሱቱሰ ኣብ መሰጋገሚ ዝፈረደ'ዩ። ብድሕሪዚ ዝተፈላለዩ ነገራት እናተወሰኹ ናብዚ ዘለዎ ደረጃ ክበጽሖ ክኢሎ። ምህዞ ዕንክሊል ሓደ ሰብ ከውሒ ከንክራርው

እንክሎ ምስ ተዓዘቡ'ዩ እቲ ሓሳብ ነቐሎ ይብሃል። እንተኾነ ብዘይ ዛብያ ትርጉም ክህልዎ ከም ዘይክእል ምስ ተረደኦ፡ ዕንክሊልን ዛብያን ብምውሃሃድ ምቕጻ ምንቅስቓስ ክፈጥር ክኢሎ። እዚ ምህዞ ድማ ነዚ ሕጂ እንዕዘቦ ዘለና ፍርያት ኣፍደገ ክኸፍት ክኢሎ።

2. ብላላ (ኮምፓስ)

ኣብ ታሪኽ ዓለም ሰውራዊ ለውጢ ክፈጥር ዝኾነሉ ምህዞ እናተሃህለ ካብ ዝገለጸ ምህዞ፡ ምህዞ ኮምፓስ'ዩ። ኮምፓስ ፈለማ ክምሃዝ ከሎ፡ ኣብ ዕዮ ዕጫ ምንጋርን ምልክት መሬት ምስ መለኮት ብምትእሳር ንምሕባርን ተባሂሎ'ዩ ተኣታትዮ። ድሒሩ ግን ኣብ ናይ ምንሰፋፍ መዓላ ክውዕል ጀመሩ። እዚ ሎሚ እንጥቀመሉ ዘለና ኮምፓስ ኣብ ከባቢ 200 ዓመት ቅድሚ ልደተ ክርሱቱሰ ብቻይናውያን ተኣታትዮ። ነፍሱ ወከፍ ዝተቐልቀለ ሰልጣኔ፡ ናይ ገዛእ ርእሱ ጥበብ እናወሰኹሎ ድማ ኣብዚ ደረጃ ክበጽሖ ክኢሎ። ኤውሮጵውያን ተጓዕዞቲ ኣብ ጥቕሚ ምስ ኣውዓልዎ ከኣ ተዘርጋሕቲ ዓብዮ። ታሪኽ ዓለም ኣብ ምልውጥን ምምእሃንን ከኣ ልዑል ግደ ተጻዊቲ።

3. ማኪና

ዘመናዊት ዓለም ብዘይ ምህዞ ማኪና ክትሰርር ከቶ ኣይምኽእሉትን። ገለ ሰባት ንምህዞ ዘመናዊት ማኪና፡ ነቲ ብ1886 ናይ በንዚን ልቲንግ ክሕዝ ዝኾነሉ ጀርመናዊ መሃዚ ካርል በንዚን ክህብዎ ይረገፉ እዮም። ይኹን እምበር ካብ 1769 ኣትሒዙ ብኒኮላስ ጆሴፍ ዝማዕበለ ምህዞ ናይ ብሃፋ ዝሰርሖ ማኪና ኣብ ጥቕሚ ውዒሎ'ዩ። ኣብ ነፍሱ ወከፍ ዓመት ኣብ ምህዞ ማኪናን ክፋላቲን ብዙሓት ሰባት ኢዶም ሓዊሶም'ዮም። ኣብ መጀመርያ 20 ክፍለ-ዘመን'ውን ሀንጋሪ ፎርድ ማኪና ብዝሓሰር ኣብ ኢድ ኮሎ ሰብ ከባድ ክኾሎ። ንሓሳቡን ጥበቡን ድማ ጀነራል ሞተርሰን ክሪስቲያን ተኸቲሎ'ዩ። ታሪኽ ምህዞ ማኪና ዓለማዊ ፍልቀቶ ኣኸቲሎ። ብርክት ዝበሉ፡ ውሸጣዊ ኢንጅነር ንምምሕያሽ ኣበርቲዮም ጽዒርዮም። ሳላ ከምኡ ዝገበሩ ድማ ሎሚ ታሪኽ ዓለምናን ህይወትናን ብማኪና ክቕላስ ንምልኮቶ ኣለና።

4. ኮንኩሪት
ዓለምና ካብ ዝርአዮቶም ምህዞታት፡ ሓደ ካብቶም ዝለዓሉ ተባሂሎ ዝገለጸ ምህዞ ኮንኩሪት'ዩ። ሎሚ ኮንኩሪት ኣብ መሰርሕ ሀንጻ እቲ ብዝሰፍሖ ክውዕል እንገርእዮ ዘለና'ዩ። ኮንኩሪት ብውህደት ሰብርባር እምኒ ወይ ኮርት፡ ሓጻ፡ ሰሚንቶን ማይን እዩ ዝፍጠር። ዝደለናዮ መልክዕን ቅርጽን ድማ ክነትሕዞ ንኽእል። ድልዳለኡ'ውን ሎሚ ዝፈርዶ ዘሎ ሀንጻታት እኹል ምስክር'ዩ። ብ1300 ቅድሚ ልደተ ክርሱቱሰ እቲ ኣብ ናይ ኮንኩሪት ወሳኒ ተራ ዝጻወት ሰሚንቶ ክድህሰስ ክኢሎ። ቀስብቐስ ዝተፈላለዩ ርኽቦታት እናተወሰኹ ድማ ኣብ መወዳእታ ናይ 19 ክፍለ-ዘመን ንምህዞ ኮንኩሪት ኣፍደገ ክኸፍት ክኢሎ። ምምእህ ናይ ኮንኩሪት፡ ታሪኽ ዓለምና ካልእ መልክዕ ንኸፈጥር ወሳኒ ግደ ክጻወት ክኢሎ።

5. ምህዞ ሓዊ

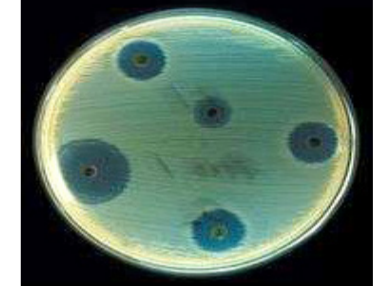
ሎሚ ሓዊ ኣብ ዕለታዊ መዓላና ብቐለሉ ከነውዕሎ ብምኽእልና ኣገዳሲቲ ክስተ-በህለሉ ኣይንኽእልን ኢና። እንተኾነ ታሪኽ ዓለም ኣብ ምልዋጥ ፍልቀት ደቂ ሰብ ካብ ሓደ ደረጃ ናብ ካልእ ደረጃ ንምሰጋገር፡ እቲ ልዑል ግደ ዝተጻወት ምህዞ፡ ምህዞ ሓዊ'ዩ። ሓዊ ኣብ ታሪኽ ወድሰብ ልዑል ምዕራፍ'ዩ ዝሕዝ። ንፍልቀት ናይዞም ሎሚ ኣብ ዓለም እንነብር ዘለና ሆሞ ሳፕያን ድርኪት ክፈጥር ዝኾነሉ'ዩ። 1.9 ሚልዮን ቅድሚ ፍልቀት ሆሞ ሳፕያን ብሓዊ ምግብ ምብሳል ከም ዝተጀመረ ይንገር። ምህዞ ሓዊ ኣብ ዕብይት ሓንጉል ደቂ ሰብ ልዑል ግደ ከም ዝተጻወተ'ውን ይሕበር'ዩ። ደቂ ሰብ ብሓዊ ኣብሲሎም ዝተፈላለዩ ምግብ ክበልዑ ብምኽእሎም ኣብ ብልሒ ደቂ ሰባት ልዑል ለውጢ ክረኣ ኣኽኢሎ። ንእምኒ ብሓዊ ኣርሲኖም ዝተፈላለዩ ምህዞ ክፈጥሩ ብምኽእሎም'ውን ሓዊ ንዕቡት ሰብ ወሳኒ ግደ ዝተጻወት ምህዞ ክኸውን ዘብቅዶ'ዩ።

6. ኣምፕል

እዚ ሎሚ ኣብ ቤትናን ኣብያተ ጽሕፈትናን እንጥቀመሉ ዘለና ዕዮ ቅድሚ 150 ዓመት ነቐሎ። ናይ ኤልክትሪክ ብርሃን ዝብል ሓሳብ ኣብ መጀመርያ 19 ክፍለ-ዘመን ብምግፊ ዳቭይ ተበጊሶ። ንሱ ገመድ ኤልትሪክ ምስ ባትርን ንእሽተይ ካርቦንን ምስ ኣላገቡ ብርሃን ክፈጥር ክኢሎ። ድሕሪ ሸውዓተ ዕቕዳት ከኣ ኣምፕል መብራህቲ ክፍጠር ተኸኢሎ። ግን ንንግዳዊ መዓላ ክውዕል ኣይከኣለን። ኣብ 1850'ውን

እንግሊዛዊ መሃዚ ጆሰፍ ዊልሰን ሰዋን ኣምፕል ክፈጥር ክኢሎ ነይሩ። ግን ሓጺር ዕምሪ ጥራይ'ዩ ነይርዎ። ብድሕሪዚ ቶማስ ኤድሰን ንምህዞ ጆሰፍ ዊልሰን ሰዋን ብምምሕያሽ ብ1878ን ብ1879 ናይ ኣምፕል ልቲንግ ክሕዝ ክኢሎ። ምህዞ ኣምፕል ቀስብቐስ ድማ ናብዚ ሎሚ ዘለዎ ደረጃ ክበጽሖ ክኢሎ።

7. ጸረ ነፍሳት

ህይወት ማእሊያ ዘይብሎም ሰባት ክሰርር ዝኾነሉ ሳላ ምህዞ ጸረ ነፍሳት እዩ። ጸረ ነፍሳት ዕምሪ ጉዳይቲ ባክተርያታት ብምሕጻር፡ ህይወት ብሚልዮናት ዝቐጽሩ ሰባት ክሰርር ዝኾነሉ'ዩ። ልዊስ ፓስቶርን ሮበርት ኮችን ብ1877 ድሕሪ ልደተ ክርሱቱሰ ብዛዕባ መድሃኒት ጸረ ነፍሳት ፈለማ ክገልጹ ዝኾነሉ'ዮም። ብ1928 ድማ ኣለክሳንደር ፍሎሚንግ ካብ ጆር ናይ ሰበባ ንፕንሲን ከለልዮ ክኢሎ። ኣብ 20 ክፍለ-ዘመን ድማ ምህዞ ጸረ ነፍሳት ብፍጥነት ከጉላዕልዕን ኣብ ጥዕና ደቂ ሰብ ልዑል ግደ ክጻወትን ክኢሎ።

8. ኤክስራይ

ኤክስራይ ተፈጥሮኣዊ ክስተት ብምጅኑ ከም ምህዞ ብዙሕ ዝቐልበሉ ዮሰን። እንተኾነ ምምዕባል ማሽን ኤክስራይ ኣብ ታሪኽ ሕክምና ዓለም ልዑል ግደ'ዩ ተጻዊቲ። ብዙሓት ወገናት'ውን ሕክምና ዓለም ብዘይ ምህዞ ናይ ማሽን ኤክስራይ ኣብዚ በጺሕዎ ዘሎ ደረጃ ክበጽሖ ኣይምኽእሉን ኢሎም ይምጉቲ።

9. ተለቪዥን

መኣዘን ህይወትና ዝቐይር ካብ ዘሎ ምህዞ ሓደ ተለቪዥን ብምጅኑ ኣገዳሲቲ ብፍጹም ክንሰሕቶ ኣይንኽእልን ኢና። ተለቪዥን ኢድ ብዙሓት መሃዝቲ ዝዓለባ ብምጅና፡ ናይ ክሱቶ ምህዞ'ያ ኢልካ ክዘርብ ኣየተኽእልን'ዩ። ኢድ ብዙሓት ሰባት እናሓሰፋ ኣብ 193 20ን ክፍለ-ዘመን ከጉላዕልዕ ምኽኣላ ግን ኮሎ ዝሰማምዖሎ'ዩ። ተለቪዥን መን ምህዞ ብዘየገድሰ ሓንቲ ኣካል ዕለታዊ ህይወት ክትኸውን ዝበቐዕት ምህዞ ክትኸውን ክኢላ ዘላ'ዩ።

10. ኮምፕዩተር
ናይዚ ዝሓለፈ ሚልዮኒም ዝለዓለት ምህዞ እንተ ተባህለት ምግናን ኣይኮነን። ኣብ መጀመርያ 19 ክፍለ ዘመን እቲ ከም ኣቦ ኮምፕዩተር ዝጽዋዕ ቻርለስ ባበጅ ናይ ፈለግ መካኒካዊት ኮምፕዩተር ክምህዝ ክኢሎ። ብዙሓት ክኢላታት ኢዶም እናንበሩላ ድማ ኣብዚ በጺሓቶ ዘላ ደረጃ ክትበጽሖ ክኢላ። ሎሚ ከም መርኣይ ዘመናዊት ዓለም እትውሰድ ምህዞ ክኣ ኮምፕዩተር'ዩ።

11. ኢንተርኔት

ዛ እንብረላ ዘለና ዘመናዊት ዓለም መኣዘን ዘትሕዞ ዘሎ ምህዞ ኢንተርኔት'ዩ እንተ በልና ተጋጊኹም ዝብለና ዳርጋ ኣይርከብን'ዩ። ኢንተርኔት ከም ኮሎ ምህዞታት ሓደ መሃዚ ዮብሉን። እንተኾነ ምስ ምምእህ ምህዞ ኮምፕዩተር ኣብ 1950ታት ከም ዝተበገሰ ይግለጽ። እቲ ናይ መጀመርያ ዕዮ ኢንተርኔት ኣብ 1960ታት ከም ዝኾነ ብዙሓት ወገናት ይሰማምዑሉ። ብዙሕ ጥበብ እናተወሰኹ ናብዚ ሎሚ ንሕና ኣብ መዓላ ነውዕሎ ዘለና ደረጃ በጺሖ።

12. ባጤራ

ንመልክዕ ቍጠባ ዓለም ሓድሽ ገጽ ክፈጥረሉ ዝኾነሉ ምህዞ እንተ'ሎ ምህዞ ባጤራ'ዩ። ብጥራትን ካልኣት ክቡራት ዕንቀን ዕድገ ዘካይድ ዝኾነሉ ጥንቂ ንግዳዊ መሰርሖ፡ ምምእህ ባጤራ ሓድሽ መልክዕ ክሕዝ ኣኸኢሎም። ባጤራ ብ118 ቅድሚ ልደተ ክርሱቱሰ ኣብ ቻይና ከም ዝተማህዘ ይግለጽ። ቀስ ብቐስ እናማዕበለ ኣብ ትውጊታት ወሳኒ ዓንጻ ክኸውን ክኢሎ። ንቐጠባ ዓለም ናብ ሓድሽ መልክዕ ብምቕያር ድማ ንታሪኽ ደቂ ሰብ ክጸሎ በቐዕ።

13. ተለፎን

ምህዞ ተለፎን ክቲር ናይ ሕድሕድ ናይ ምርኻብ ባህገ ናይ ደቂ ሰብ ዘንቀሎ ምህዞ'ዩ። “ኣቶ ሞትሶን ደልዩካ ስለ ዘለኹ ንዓ ናብዚ” እዘን ቃላት እተን ብ10 መጋቢት 1876 ብመሃዚ ተለፎን ኣልክሳንደር ግርሃም በል ናብ ተሓጋጊኡ ሞትሶን ብተለፎን ዝተመሓለፈ ናይ ፈለግ ቃላት'ዮን። ኣብታ እዞን ድማ'ዩ ንታሪኽ ርክብ ንሓዋሩ ክትቐይር ዝበቐዎ። ምህዞ ተለፎን ድምጺ፡ ጽሑፍ፡ ሰጺኦ እናተወሰኹ ታሪኽ ርክብናን ኣንፈት ዓለምን እናቐይረ ኣብዚ ሎሚ በጺሕዎ ዘሎ ደረጃ በጺሖ ንዕዘብ ኣለና።

ኣብርሃም ዮሃንስ (ወዲ ዕቋር)

ጥቕሲ እዚ ስሙን
“ዓለም ብቐልጠፍ ትልወጥ እያ ዘላ፡ እቲ ዝዘፍ ንደቂቕ ዝሰዕረሉ ዘይኮነ፡ እቲ ቐልጠፍ ነቲ ዝሑል ዝሰዕረሉ ዘመን እዩ።”
- Rupert Murdoch

ፍረ ጻዕሪ

ሚኒስቴር ሕርሻ

መልእክት ቀለታ በዓል ድርብ ተመኩሮ ሓረስታይ

መሬት በባህሪያዋ ጸጋታት ዝተዓደለት፣ ኣብ ትሕትን ልዕልን ክርሲ መሬት ንህይወትን መካብሮን ወዲ-ሰብ ዝጠቅም ኣተፈላላዪ ትሕዝቶ ይርከብ። ከባቢኻ ምዕብብን ብቐለል ወፍሪ ዓቢ ረብሓ ምርኩብን ድማ ኣገዳሲ ምርጫ እዩ። ተተካኢ ጸዓት ምጥቃም ሓደ ካብዎም ቅጥዓት ምርጫታትዮ። ባዮ-ጋዝ ከም ኣማራጺ ተተካኢ ጸዓት ዘሎዎ ኣበርክቶ ንምግግቱ ዘጸግዎ ኣይነተኛ። ጋዜጠኛ ፍናን ተኸለ ናብ ዞባ ዓንሰባ ከተማ ከረን ተጓዲዞ ዙዮዶ ቃለ-መጠይቅ ጽማቕ ትሕዝቶኡ እንሆ።

ሓረስታይ መልእክት ቀለታ እዩ ዝብሃል። ኣብ ምርባሕ ከብቲ እናገጠል። ንተረፍ ምህርቲ ከብቲ ብሓፈሻ። ንቐልቀልን ሸንትን ከብቲ ድማ ብፍላይ መሰሪሑ። ናብ ተሓዳሲ ጸዓት ዝቐየረ ኣብታዊ ሓረስታይ እዩ። ንሱ፡ ኣባል ሃገራዊ ማሕበር ሓርባታት ሰንኩላን ኩናት ኤርትራ ኾይኑ። ኣብ ከረን ይቐመጥ። ኣብዚ እዋን፡ መሰሪሕን ተጠቃምን ባዮ-ጋዝ ኮይኑ፡ ንኻልእት ኣብነት ኮይኑ ይርከብ። ኣቶ መልእክት ብኸመይን ስለምንታይ ነቲ ጥበብ ከም ዝተኸተሎ ብኸምዚ የዘነቱ።

ሓረስታይ መልእክት ቀለታ

ዝህልዎ ግደ፡ ፍሉጥ፣ ምሩጽ ዓይነት ንምውናን ከኣ ዝተፈላለዩ ረጃሒታት ምኽታል የድለ። ሓደ ካብዚ ዘመናዊ ምድቓል፣ እዚ ኣብ ምድቓል ምሩጽ ዓይነት ጸባን ካልእን ተጽእኖ ዝከየድ ኣገባብ፡ ንሓረስቶት ብኸሎ መዳይ እዩ ዘማዕብሎም። ተመኩሮኡ ብምጥቃስ ዓቢ ረብሓ ከም ዝረኽቡን ኣብዚ እዋን ድማ ከብቲ ሰሲንን ከም ዝርከባዮ ዝሕብር ሓረስታይ መልእክት ቀለታ።

“ብዘመናዊ ምድቓል፡ ምሩጽ ዘርኢ ጥሪት ኢኻ እትረክብ። ንኣብነት፡ ዓሚ ብዘመናዊ ምድቓል፡ ሓሙሽተ ኣንስትዮን ሓደ ተባዕታይ ረኺቤ። ሎሚ ዓመት ውን ሓንቲ ናይ ጸባ ከብቲ ላም ወሊዳትላይ ኣላ። ብሕጃ ዝውለዳ፡ ብዘመናዊ ኣገባብ ዝተሰራ ኣርባዕተ ከብቲ እውን ኣሎዎን። ሰለዚ፡ ዘመናዊ ምድቓል ከብቲ፡ ኣብ ምሰላን ናይ ጸባ ከብቲ ውጽኢታዊ እዩ።”

እቲ ኣብ ደምበ ሕርሻ ዝፈሰሰ ቀልቀል ናብ ኣተፈላላዪ መዓላ ክውዕል ይኽእል። ሓደ ኻብኡ ባዮ-ጋዝ ዝብሃል ተሃዳሲ ጸዓት፣ ሓረስታይ መልእክት ቀለታ ድማ፡ ኣብዚ ጉዳይ ካብ መረጃታ ናብ

ትግባረ ከም ዝሰገረ ብኸምዚ ዝሰዕብ ይሕብር - “ቅድሚ ሰለስተ ዓመታት፡ ማሕበር ሓርባታት ሰንኩላን ኤርትራ፡ ብዘዕባ ባዮ-ጋዝ ምህርምና፡ ብድሕሪኡ፡ ነቲ ዝተመሃርኩዎ እንታይ ይግበር እናበልኩ፡ ብቐጻሊ እሓቶም ነይረ። እቲ ፕሮጀክት ምስ ተጀመረ ኸኣ፡ ኣብ ዞባ ዓንሰባ፡ መጀመርታ ናባይ ኣምጺኦም፡ ተኸሎምለይ። እዛ ናተይ ባዮ-ጋዝ ዓባይ፣ ናይ ሸሞንተ ሚትሮ ቁመትን ክልተ ሚትሮ ጎድኒን ዘለዎ” ይዩ።

ፕሮጀክት ባዮ-ጋዝ፡ ማዕረ ማዕረቲ ናይ ጋዝ ዘሎ ምህርቲ፡ ተረፍ-መረፍ ቀልቀል እንሰላታት ተጠቐምኻ ዝምሰራሕ ተፈጥሮኣዊ ጸዓት፣ እቲ ተረፍ ወይ ሓተላ ናይቲ ቀልቀል ድማ ኣብ ምሰላን ምህርቲ ሕርሻ ዓቢ ኣበርክቶ ኣለዎ። ሰለዚ፡ ፕሮጀክት ባዮ-ጋዝ ውሁድን ምርኩን ኣገባብ ሕርሻ ተጠቐምኻ፡ ባህርያዊ ሕርሻ ምድንፋዕ ዝሃለመ እዩ። እዛ ኣብ ከተማ ከረን ተተኪላ ዘላ ባዮ-ጋዝ ከኣ፡ ኣብዚ ኣበርክቶ ትገብር ኣላ። ሓደ ካብኡ ድኹዔ እዩ። ክሳዕ ሕጃ ኸኣ ከባቢ 26 ሸሕ ድኹዔ ሊትሮ ፈርዩ ከም ዝርከብ፡ ሓ/ቤ/ጽ ሕርሻ ኣብ ን/ዞባ ከረን ኢንጂነር ኣማኑኤል ኣንገሶም ይገልጽ።

እቲ ድኹዔ፡ ብግብኣዮ ናብ ሓረስቶት ዝኸይድ፡ ብመሰረት ሓበሬታ ኢንጂነር ኣማኑኤል፡ እቲ ድኹዔ፡ ብኸልተ መገዲ ክትጥቀሙ ትኽእል። እቲ ቐዳማይ ሚላ፡ ነቲ ማይን ነቲ ድኹዕን ፈሊኻ ክትጥቀሙ ትኽእል። እቲ ኻልኣይ ሚላ ድማ፡ ከም ዘሎዎ ኣብ ግራት ክትጥቀሙ ትኽእል።

ባዮ-ጋዝ፡ ካብቲ ኻልእ ፍልይ ዘብሎ፡ ተመሰሪሑ ዝተወደኦ ድኹዔ ምዃኑ፣

እቲ ድኹዔ ወይ እቲ ናቲ ፈላሲ፡ ሓረስታይ መልእክት ቀለታ ብዘፈጠር መሰርሑ ኣብ ቦታ ከሎ ስለ ዝውደእ ከኣ ንሕርሻ ዝበለጸጎ ተመራጽን ዩ። ብዝቐለለ ኣገባብ ውን ኣብ ግራትና ክንጥቀመሎም ንኽእል። እዚ ኣገባብ እዚ፡ ነቲ ዝገኘን ዝበረ ጉልበት፡ ግዜን ገዝብን ኣትሪፍ፡ ኣብ ዝሓጸረ ግዜ ብቐልል ዝበለ መንገዲ ብቐጥታ ናብ ትሕዝቶ ናይ ኣታኽልቲ ከም ዝኸይድ ዝገብር፣ እዚ ኸኣ ኣብ ጥዕና፡ ኣብ ምህርቲ፡ ኣብ ዕብይት ኣታኽልቲ፡ ቀጥታዊ ኣበርክቶ ኣሎዎ። ኣብ ምሰላን ምህርቲ ጸባን ናይ ጸባ ከብትን ብሓፈሻ፡ ኣብ ተጠቃምነት ባዮ-ጋዝን ኣፍራይነትን ድማ ብፍላይ፡ እውታዊ ጽልዋ ክፈጥር ዝኽእል ሓረስታይ መልእክት ቀለታ፡ ዝዚ ኣመልኪቲ፡ ከምዚ ይብል።

“ንኣብነት፡ ዓሚ ኣስታት 200 ጀሪካን ናይ ሰብዓ ድኹዔ፡ ንሓደ ሰብ ሸይጥና። ሰለዚ፡ ፕሮጀክት ምፍራይ ባዮ-ጋዝ ምስ ውሁድን ምርኩን ኣገባብ ሕርሻ ክኸይድ ከሎ፡ ኣዘዩ ኣርባሕን ውጽኢታውን ምህርቲዮ ዝሕፈሶ። ብወንዙይ፡ ንፈተነ ጉዕ ተኪሎ፡ ካብዚ ናይ ባዮ-ጋዝ ድኹዔ ክገብረሎ ጀሚረ። ብመፍራሕን ምሰብሎን ከኣ፡ ኣብዚ ዓዲ ርእየዮ ዘይፈልጥ ፍርያት ክህበኒ ክኣሉ። ሰለዚ፡ ዝዚ ውሁድን ምርኩን ኣገባብ ሕርሻ ምስ ግዜ ክበጽሖን ነቲ ዝረኽቦ ድኹዔ ኣብ ሕርሻይ ከውዕሎን ተሰፋ እገብር።”

ኢንጂነር ኣማኑኤል ኣንገሶም

ኣብተፈላላዪ ዓይነት ስራሕ እናፈጠረ፡ ዓይነትን መካብሮን ኣባላቲ ከምዕብል ዝሰርሕ ሃገራዊ ማሕበር ሓርባታት ሰንኩላን ኩናት ኤርትራ፡ ኣብ ዝሓለፉ ዓመታት ፕሮጀክት ባዮ-ጋዝ ኣብ ብዙሕ ቦታታት ንምብጻሕ ክሰርሕ ጸኒሑ። ሓደ ጸባ ኣባላቲ ውን ተጠቀሞቲ ናይ ዚ ዕድል ይኾነ ኣለዎ። ሓረስታይ መልእክት ቀለታ፡ ንኣበርክቶ ማሕበሮም ብኸምዚ ይገልጹ- “ረብሓታት ናይ ዓላ ባዮ-ጋዝ ብዙሕ። ነቲ ዘበታዊ ነገራት ኩሎ’ዮ ትጥም። ጸባ ምፍላሕ፡ ጸብሒ ምሰራሕ፡ ብባዳላ ቅጫ ምሰንካት ኮነ ካልእ ዕማማት ተካይዶላ። ናይ ዕንጨይቲ፡ ፈሓምን ኤልክትሪክን ሃልኪውን የብልካን። ሰለዚ፡ ቀረብ ጸዓት ኣብ ምርግጋጽ ዓቢ ኣበርክቶ ትገብረልና ኣላ። እዚ ኸሎ ድማ ሳላ ሃገራዊ ማሕበር ሓርባታት ሰንኩላን ኩናት ዝተረኽበ እዩ። ማሕበር ንዝፈጠረሎ ዕድል ብልቢ ኣመሰግን” ይብል።

መልእክት ፍረ-ጻዕሪ

ማርመላታ ናይ ኣራንሺ

ዘድልዩ ጥረ ነገራትን ዓቕንን

- 1 ኪሎ ኣራንሺ
- 1 ኪሎ ሸርር
- 2 ሓባ ለሚን

ኣገባብ ኣሰራርሓ መግቢ

ብመጀመርታ፡ ነቲ ኣራንሺን ለሚንን ኣጽሪና ንሓጽቦ። ቀጸልና፡ ኣብቲ ኣዳለኖዮ ዘሎና ድሰቲ፡ ነቲ ኣራንሺ ማይ ኣጸቲና ኣብ ሓዊ ንሸኽትቶ። ምስ ፈልሐ ኣውራድና፡ ህድእ ምስ በሎ፡ ነቲ ናይ ውሽጡን ቅራፍን ኣብ በበይኑ መትሓዘ ንፈልዮ። ነቲ ቅራፍ ከኣ ኣድቐቕ ኣበልና ንመትሮ። ከም ብሓድሽ ኣብቲ ድሰቲ ኣጸቲና ማይ ብዓቕን ማለት ካብ 2 ኩባያ ዘይበዘሐ ኣጸቲና ነብሰሎ። ምስ በሰለ ከምቲ ናይ ዝቐደመ ኣገባብ ተጠቐምና ንመግቢ ድሎው ንገብር። በሰሎ ምስ ወረደ ኣብቲ ኣምኪንና ዘዳለናዮ መትሓዘ መለእና ነቕም።

ምንጩ፡ ወሰኽ ክብሪ ኣብ ፍራታት ሲትሩሲ - ታሕሳስ 2021

ውሑሶን መልእክትን መግቢ ንኹሎ፣ ኣብ ኩሎ!

ሃማ መተኪ

ሕቶ ሽባብ

ሃ.ማ.መ.ተ.ኤ. ምክር ብተሰፎን ካብ ዝጀምር፡ ብዙሓት መንእሰያት ተጠቐምቲ ናይ'ዚ ኣገልግሎት ኮይኖም ኣለው። ንኡስ ዓምዲ “ሕቶ ሽባብ” እምበኣር ንገለ ካብ'ቲ ብቐጽሪ ስልኪ 124256 ወይ ብቐ.ሳ.ጸሰጣ 1042 ናብ “ሆት ላይን” ዝቐርብ ሕቶታት እያ እትምልሱ።

ኣማኻሪ፡ ሂሳው ብሃማመተኪ ናብ ዝዓሎ ኣገልግሎት ምክር ብተሰፎን ደዊልኪ ኣለኹ። መን ክብል፤

ደላዩት ምክሪ፡ ሉልያ እብሃል ካብ ንኡስ ዞባ ከረን እየ ዝድውል ዘለኹ። ንል 28 ዓመት ኩይነ ናይ ስድራይ ድኳን እናኣካደኩ ድማ ህይወተይን ህይወት ስድራይን ኣብ ምእላይ ተራይ ኣበርክት ኣለኹ። ሕጂ መደወልየይ ምክንያት ድማ ኣብ ፊት ድኳንና ከምዚ ናትና ዓይነት ድኳን ዘሎዎም ስድራ ኣለው። ምስ'ቶም ስድራ ሰላምታ ደኣ እምበር ካብኡ ዘይሓልፍ ሌላ ኣሎና። ኣብ ድሕሪ ቀትሪ ዝሕሉ ግን ሓደ መንእሰይ ኣሎ። እቲ መንእሰይ ምስ'ቶም ስድራ እንታይ ዝምድና ከም ዘሎዎ ኣይፈልጥንየ። ግን ኩሉ ግዜ ኣብታ ንሱ ዝሕልወላ እዋን ኣነ ፍሉይ ስምዒት ይሰምዓኒ። ፈትየዮ ድዩ ወይ ንምንታይ ከምኡ ስምዒት ይሰምዓኒ ኣይርድኣንንየ። ኣነ ከም ገለ ኣለ ናብቲ ድኳንም ገጸይ እንተ ጠሚተ፡ ንሱ'ውን ናባይ ገጹ ክጥምት ንጋጠም። ተመሊሰ ይጥምተኒ ድዩ ዘሎ ወይስ ሓውሲ ስርቕ ኣበለ ክጥምት ከለኹ ድማ ከምኣ ንጋጠም። ክርእዩ ከለኹ ዝደልየኒ ይመስል ግን ከም ወዲ ኪንዮ ምጥማት ዝሓልፍ ዝኾነ ዝርእኹም ነገር የለን። እሞ እዚ ወዲ ይደልየኒ ድዩ ኣይደልየንን ሕቶ ኩይነኒ። ዝደልየንን ዘይደልየንን ብኸመይ እፈልጥ፤ ኣነ እንተ ደልየዮኹ እንታይ ክገብር፤

ተማቲኣ፡ ብኸመይ ክላለዮ እኽእል፤

ምፍላጥ ብፍሉይ ኣገዲሱኪ፤

ደላዩት ምክሪ፡ ኣብቲ መጀመርታ ብኣጋጣሚ እዩ ኣዲንትና ትግጥም ኣበለን። ደሓር ግን ኣነ'ውን ከይተረድኣኒ ስጉምታታቱ ከስተብህል፡ እ. . . እ. . . ኣ ኣሎካ ምሽ፡ ቦቃ ከስተብህሉ ጀሚረ።

ኣማኻሪ፡ ስለምንታይ ግን ነቲ ኣብ ውሽጥኹ ዘሎ ስምዒት ቶግ ኣበልኪ ቍርጹ ክትፈልጠ ከበዱኪ፤

ደላዩት ምክሪ፡ ኣቐድም ኣበለ'ኮ ክነግረካ ጸኒሐ'የ። ኣነ ንል እየ፤ ንሱ ግን ወዲ'የ። ዝደልየኒ እንተ ኩይነ ባዕሉ ዘይሓተኒ፤

ኣማኻሪ፡ ብዛዕባ እዚ ሕቶ'ዚ ቅድሚ ምዝርራብና፡ ንድሕሪት ክመልሲኪ እደልይ። ኣብቲ መጀመርታ ክትሓትኒ ከለኹ፡ “ዝደልየንን ዘይደልየንን ብኸመይ ክፈልጥ እኽእል፤” ኣልኪኒ ። ስለምንታይ ምፍላጥ ኣድልየኪ፤ ኣሰብ ኣበልኪ ድማ “ኣነ እንተ ደልየዮ እንታይ ክገብር፤” ኣልኪኒ። ስለምንታይኪ “ኣነ እንተ ደልየዮ እንታይ ክገብር፤” ዝብል ሕቶ ተፈጠሩኪ፤ እንታይ ካልእ ኣማራጺ ኣሎ ኣልኪ ስለ ዝሓሰብኪ ኣኹ፤

ደላዩት ምክሪ፡ ናይ ብሓቂዶ ክነግረካ፤ ኣነ እፈትዎ'የ። እንተ ኩይነሉይ'ውን ናተይ ክኸውን ምደለኹም። እዛ ዘረባ'ዚኣ ንመጀመርታ ግዜ ካብ ኣፈይ ኣውጽኦ ኣለኹ። ኣብ መንጎ እየ ተቐርቂረ። ቦቲ ሓደ እደልየ'የ። ቦቲ ሓደ ከኣ ንሱኹ ይደልየኒ ድዩ ኣይደልየንን ክፈልጥ እደልይ። ከምኡ'ውን ሕሰብ ኣብሎ እሞ፡ “ክሓቶዶ፤” ዝብል ርእይቶ ኣብ ሓሳብይ ቅልቅል ይብልኒ'የ። ከምቲ ኣቐድም ኣበለ ዝገርኩኻ ክብረይ ከኣ ክጥርድ ኣይደለኹን።

ኣማኻሪ፡ ምሕታት ጸገም ዝበሃል የብሉን ዝብል መኻሪ እንተ ትረኽቡ እሞ ንሱኹ ድማ ቦቲ ምክሪ እንተ ትሰማምዱ፡ እንታይ ኣልኪ

ከፋፊሉ ዘሎ፡ ‘ወዲ እዩ ክሓትት ዘሎዎ’ ዝብል ኣተሓሳስባ፡ ካብ ርእሰኹ ኣውጽእየ። መን እዩ ቅድም ክሓትት ዘሎዎ ዝብል ኣበሃህላ፡ ክሳብ ንሱኹ ንቐምንገር (ንሓዳር) ደለኹዮ ዘለኹ፡ ዘሸግር የብሉን። ወዲ ቅድም ክሓትት ኣሎዎ ዝብል ኣተሓሳስባ፡ ሞላኻ ብልምዲ ዝተሃንጸ እንተኹን እዚ ዓይነት ኣተሓሳስባ ዘሎዎም ደቂ ተባዕትዮ ኣይሰኣኑን እዮም'ሞ ተሃንዲድኪ ናብ ናይ ፍቕሪ ሕቶ ምእታው ኣድልየክን እዩ። ከም ጥበብ ግን ነቲ ትደልዮ ወዲ ከም ዝሓተኪ ትገብረሉ ኣካይዳ ሓጋዚ እዩ። ወዲ ይቐድም ንል ክስትብሃለሉ ዘሎዎ ነገር፡ ነቲ ትሓቶ ውልቀሰብ ቅድሚ ምሕታትካ ንክብሰኻ ክትሓቶ ዝግባእ ነገራት ኣሎ። ስለምንታይ'የ ደልየዮ/ ደልየዮ፤ ካብ ህይወቲ/ህይወታ ባህ ዝብላኒ ነገር እንታይ እዩ፤ ጉድለት ኩይነት ግን ከኣ ክጸወር ዝኽእል ነገራት እንታይ እዩ፤ ሞላ'ውን ዕውቅኡ ኣልካ ናይ ስድራ ነገር ምፍላጥ ኣገዳሲ እዩ። ምክንያቱ፡ ንምሉእ ዕድመኹ ንሓዳር ዝኾነኪ ሰብ ክትላለዩ ትሓሰቡ ስለ ዘለኹ'የ። እንተ ዘይነካ፡ ድሌታትኪ ንግዝያዊ ስጋዊ ድሌት ጥራይ እንተ ኮይነ፡ ንክልተኹም ዘዕኑ እምበር ዘርብሕ ኣይነካን። እዚ ሕቶታት'ዚ መልሲ ክረክብ እንተ ኩይነት ግን ምልምማድ ወይ ምቕርራብ ክህሉ ይግባእ። ስለዚ፡ ከም ሰብ እንተ ተላለኹዮ፡ መተኣታተዊ መገዲ ሃሰው ኣልኪ እንተ ኣዘራረብኩዮ እቲ ዝሓሸ እዩ። ሓደ መራኽቢ ክኸውን ዝኽእል መገዲ ከም ዘሎ'ውን ይርእየኒ። ብውሕዱ ንክልተኹም ዘራኽቡኩም ሞዶ ኣሎኩም፡ ክልተኹም ነጋዶ ኣኹም። ነዚ ምክንያት'ዚ ተጠቐምኪ ብዛዕባ'ቲ ኣብ ውሽጥኹ ዘሎ ዕላማ ከይተሃረብኪ ናይ ስራሕ ሌላ ክትፈጥሪ ትኽእሊ ኣኹ። ክትቀርብዮን ክተዘራርብዮን እንታይ ሸግር ክፈጥር ይኽእል፤

ደላዩት ምክሪ፡ ከምዚ ንፍቕሪ ዝሓቶ ዘለኹ ከይመሰሎ እንተ ዘይኩይነት እንታይ ሸግር እሞ

ክህሉም፤ ደሓር ከኣ እንተ ፈለጡኒ እሞ ከኣ ኣሉታዊ መልሲ እንተ ሂቡኒ ክሰምዓኒ ዝኽእል ስምዒት ቀሊል ኣይመስለንን።

ኣማኻሪ፡ ዘይምቕባሉ ከም ሰዕሪት እኳ እንተ ዘይኩን፡ ስለምንታይ ግን ከምቲ ንሱኹ ክትቅበልን ክትሓብዩን መሰል ዘሎኪ ንሱ ድማ ክደልን ከይደልን መሰል ኣሎዎ ኣልኪ ዘይሓሰብኪ፤

ደላዩት ምክሪ፡ እንታይ ድዩ ዝርእየኒ መሰለካ፡ “እዛ ንል'ዚ ኣተታትንሰ ኣብዮዶ” ኣሉ ክዛረበለይ'የ ዝርእየኒ።

ኣማኻሪ፡ ብኸልተ ሸነኻት ክንርእዮ። ቦቲ ሓደ ሸነኽ ከም ዝብል ርግጸኛ ዘይኩንክሉ ክነሰኹ፡ ከይብል ኣልኪ ምሕሳብ ቅኑዕ ድዩ ክብሃል ይኽእል። ቦቲ ሓደ ሸነኽ ድማ እንተ ባለኹ፡ እንታይዶ ኣበሳ ኣበሰኪ ኣኹ፤ ዝፈጸምኩዮ ገበን የለን። ዝገሃሰኩዮ መሰል ሰብ'ውን የለን። እኳ ድኣ ኣኽበርክዮ ኣኹ። ስለዚ፡ ከምቲ ዝበልክዮ ዘረባ እንተ ተዛረበ እውን ንገዳ ርእሱ'የ ዘምዘኖ እምበር ንዓኹ ከስዕበልኪ ዝኽእል ውርደት የብሉን። ከም ሰብ ዝደለኹም ኩሉ ናይ ግድን ክረኽቦ ኣሎኒ ዝብል ሰብ እንተ ዘጋጥመኪ እንታይ ምበልክዮ፤

ደላዩት ምክሪ፡ እንታይ ናብ ካልእ ሰብ ኣካደደካ ኣነ እንዶ ኣለኹልካ። ሰዕሪት ብፍጹም ኣይፈቱን'የ። ዝደለኹም ከኣ ሎሚ ትኹን ጽባሕ ክረኽባ ኣሎኒ በሃለት'የ።

ኣማኻሪ፡ እዚ ዝደለኹዮ ናይ ምርካብ ባህጊ ጽቡቕ ነገር እኳ እንተ ሃለዎ፡ ኩሉ ክትረኽቦ ዘይከኣል ምኳት ግን ሰብ ኩሉ ክፈልጥን ክኽእልን ኣብ ኩሉ ክህሉ ዘይክእልን ምኳት እኹል መልሲ'የ። ድሌት ብፍጹም ኣይውዳእን እዩ። ንድሌትካ ብመሰረት ህሉው ኩነታትካን ማሕበራውን መንፈሳውን ሓቅታት ትመዝናም እሞ ክውንነቱ ትግምግም። ሸቡ ንድሌትካ ክትገትእ ወይ ክትቅጽል ትውሰን። እዚ ማለት ኩሉ ድሌትካ ክፍጸምን ከይፍጸምን ይኽእል ምኳት ተረጋጊእካ ንኹሉ እንተታት ድሉው ምኳት ኣገዳሲ እዩ። ስለዚ፡ ሰዕሪት ዘይምፍታውኪ ከም ጽቡቕ ክርኣ ዝኽእል ዘሐርኻን ሓይሊ ሂቡ ብዝሓሸ መገዲ ከም ትምርሐ እንተ ኩይነት እምበር፡ ኣድኪ ከም ትህቢ ገይሩ ናብ ጭንቀት ዘእትወኪ እንተ ኩይነት፡ ሕማቕ'የ።

ደላዩት ምክሪ፡ እታ ብፍሉይ ምስኡ ዝዘራረቡ መገዲ ምፍጣርን ክሓቶ ዘይኩነሰ ከም ዝሓተኒ ክገብር ከም ዘሎኒ ዝሃብኒ ምክሪ ኣሰሚረለን ኣለኹ። ብሓፈሻ ግን ከመሰግካ እደልይ።

ኣማኻሪ፡ መርሓባ፡ ሰናይ ይሰዓብኪ!

የጽናት ደስበለ - ሓባብ ገብረኣምላኽ - ሰምራዊት መለስ

VACANCY ANNOUNCEMENT

Asmara Mining Share Company is inviting applicants for the following position.

Senior Mine Planning Engineer

Number required – (01)

Type of contract – Definite (2 Years)

Major Duties and responsibilities

- Reporting to the Mine Planning Superintendent, the role will be responsible for providing short-term to long-term planning and carrying out improvement projects when required to assist with Open pit and Underground operations.
- The role will also work hand in hand with the operation team to ensure optimal performance of the mining fleet to achieve planned targets as outlined in the daily, weekly, monthly and yearly budget schedules by applying international best practice principles and ensure statutory compliance with all applicable rules and regulations, and to set and maintain high standards in safety and health.
- In Addition, the role will also focus on the training/coaching and mentoring to accelerate our Eritrean staff in their development.

TASK DESCRIPTION EXPANDED TO CORE PERFORMANCE AREA

Main Functions

- Develop comprehensive short-term and long-term mine plans for Open and Underground operations
- Provide reports on actual production and conduct reconciliation on this. Highlighting variances and recommended actions to correct variances outside of tolerance
- Monitor actual and Open pit/ Underground designs to ensure achievement of design criteria
- Ensuring that the completion and timely of daily, weekly and monthly plans and schedules, detailed pit, dump and other infrastructure designs appropriate for construction
- Prepare weekly and monthly compliance reports ensuring they are submitted on time and to the required quality
- Ensure that the mine planning groups are providing the required level of service to the Open pit and Underground mine operations and projects
- Ensure Open pit and Underground designs are up to date and in advance of operations
- Ensure daily, weekly and monthly plans are followed and adhered too
- Promote and assist with business improvement projects
- Undertake safety investigations and take corrective actions to prevent reoccurrence.
- Develop the local Engineers competencies and establish safe systems of work through standard operating procedures.
- Contribute to the continuous development of mining operations systems and processes to meet short term mining requirements.
- Develop forecast and budget cost estimates for Mining department

SHEC

- Health, Safety and Environment
- Comply with all legal obligations, safety policies and procedures
- Creating and maintaining a safe work environment and ensure that all Company health, safety & security procedures and policies are being followed by staff and contractors.
- Practice courageous leadership at all times
- Ensure all operations are conducted with regard to the use of safe work practices and proper PPE

- Ensure all safety incidents are fully reported, investigated and corrective actions taken as required.
- Recognize and report all hazards at the project site
- Ensure Company environmental standards are met and adhered to
- Undertake risk assessments to reduce the operational risk profile where possible
- Encourage team members to have active participation in the EMR team.

Reporting

- Submit daily, weekly, monthly performance data for all mining operations.
- Assist geology and survey to undertake reconciliations to monitor performance.

Technical

- Reduce ore dilution through implementation of sound mining and planning practices for both open pit and underground operations
- Ensure timely communication for survey works in marking ramps and roadways, bunds, ground control, power, water, communications, work areas, personnel facilities etc before execution of planned works
- Apply best industry practice to all mine operational activities
- Develop productivity assessment tools and monitoring systems

Standards

- Implement sound mining engineering planning systems, standards and procedures into the mine
- Contribute to the development of Mining Standard Operating Procedures SOPs.

Administration

- Ensure daily, weekly and monthly report production figures are submitted on time and correct.
- Ensure the equipment maintenance schedule is followed and any deviation accounted for in the plan and discussed with the maintenance team
- Maintain good records and documentation of all mine safety activities and trainings in collaboration with safety and training team
- Ensure highest compliance of dumping compliance
- Ensure all mining production is reconciled against plan on a daily basis.
- Ensure they is timely communication of any changes to the plan to Operations

Other

- Work harmoniously with other departments to ensure good relationships are developed and maintained.

ያቆብ መርሃዊ (ጃክ)

ፍቅር ዝሓዘለ መቐጻዕቲ

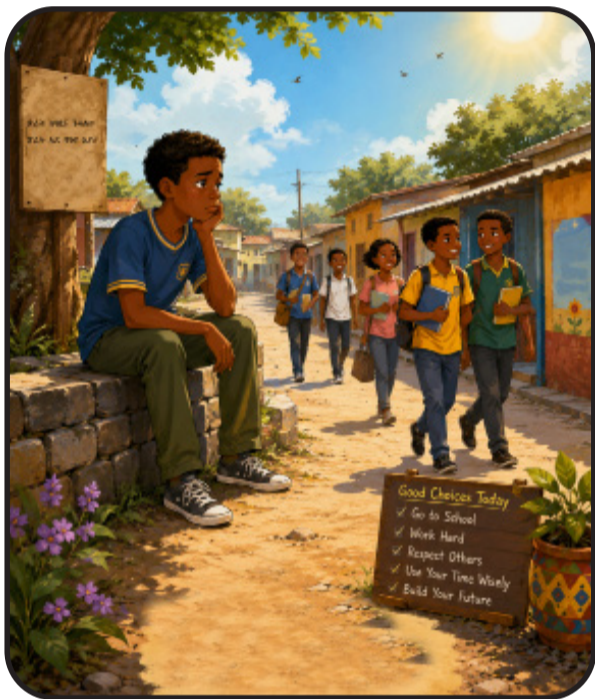
ካልኣይን መወጻእታን ክፋል

ወዲ ዕስራ ዓመት ምስ ኮንኩ፡

ከም ድላዩይ ምዃነይ ዋላ ሓንቲ ቅወም ነገር ከም ዘይረኽቡሉ ተሰቁረኒ። ትምህርቲ ስለ ዝሓመቐኩ ኣይተዓወትኩን። ኣብቲ ናይ ዝወጥና ጽርግያ ኮለል ክብል ጸሓይ ትዓርበኒ ነበረት። መዛኖይ ገሊኡም ተማሂርም

ንልቦና

“ባባ ወጸዕካ። እንታይ ነይሩም ሸው ከምኡ ክብለካ ከለኹ ከም ቀደምካ እዘይ ቁንጢጥካ ዘይትቐጽግኒ። ባባ ናጻ ስለ ዝሰደድካ እየ ተበላሸየ። መዛኖይ ተማሂርም። ገሊኡም ስራሕ ጀሚርም ሰብ ኮይኖም፡ ኣነ ግን ትርጉም ዘይብሉ ህይወት እነብር ኣለኹ።” ንብዓተይ መመሊሱ ዛረየ።

“እዚ ወደይ መቐጻዕቲ ወላዲ፡ መኣረሚ እንድኣሉ። ውሉድካ ጸባሕ ሰብ ክኾነልካ እንድኣልካ ጠፍ እተብሉ። ንሰኻ ግን ነዚ ኣኢኻኒ። ሸው ውን ከምዘይትጠዓስ ነገርካ ኣኹ። ስለዚ፡ ኣሮን ወደይ፡ ሕጂ ኣይንወቓቐስ ዘሎካ ግዜ ብግቡእ ተጠቐመሉ።” ብምባል መለሰለይ።

በዚ ድማ ኣነ ጌጋ ከም ዝነበረኒ ኣጸቢቐ ተረድኣኒ። ክሳብ ሕጂ ድማ ኣብ ጣዕሳ እነብር ኣለኹ። ለካ ጠፍታ ወላድሰ መድሃኒት እየ። ኣብ ግዜ ቍልዕነትኩም ተጸሚምኩም እንተ ኣጽኒዕኩም፡ ካብ ጸወታ እንተ ተኣሊኹም መጻኢኹም ብሩህ ከም ዝኾውን ዘጠራጥር ኣይኮነን። ግዜኹም ብኸንቲ እንተ ኣባኺኹም ድማ መጻኢኹም ከምዛ ናተይ እየ።

ፍቱዋት ኣሕዋተይ፡ ካባይ ተማሂርኩም ዘረባ ወለድኹም ስምዑ። ኣብ ግዜ ቍልዕነትኩም ብሩህ መጻኢኹም ህነጹ። ናይ ወለዲ መቐጻዕቲ፡ ፍቅር ዝተሓወሶ መኣረምታ ስለ ዝኾነ ብቐኑዕ ልቢ ተቐቢልኩም ካብ ጌጋኹም ተኣረሙ። ወለዲ ዝቐጽዑኹም ኣዘዮም ስለ

ተመሪቐም፡ ገሊኡም ስራሕ ጀሚርም፤ ኣነ ግን ከምታ ቀደም ዝነበርኩዎ ዋላ ሓንቲ ኣየፍረኹን። ኣብ ዝወጥና ድማ ‘እቲ ዋና ጸሓይ’ እናተባሃልኩ ይጽዋዕ ነበርኩ። ምክንያቱ፡ ጸሓይ በሪቕ ክሳብ እትዓርብ ኣብ ደገ ኣለኹ። ምሉእ መዓልቲ ናብ ጸሓይ ከቋምት ከኣ ስርሐይ ኮይኑ ነበረ።

ሓደ መዓልቲ፡ ምስ ባባ ኣብ ገዛ ኮፍ ኢልና ከለና፡

“ባባ፡” ኢለ ተደሃኹም። እንታይ ከም ዝብሎ ብፍርሂ ተዋሐጠ ነበርኩ።

ባባ፡ “ኣቤት ፍቕር ወደይ፡” ብምባል በተን ዝደኸማ ኣዲንቲ ብፍቅር ጠመተኒ።

“ቁልዓ ከለኹ ከም ድላዩይ ክኾውን ክብለካ ከለኹ ስለምንታይ ዘይቀጻዕካ።” ብሕፍረት ጠመትኩም።

“ኣዘዮ ስለ ዝፈትወካ፡” ባባ ህድእ ኢሉ ተዛረበኒ።

“ኣይኮነን ባባ፡” ዘረባ ኣብዩኒ ተለኸትኩ። ካብ ኣዲንቲይ ድማ ንብዓት ክዛሪ ጀመረ።

“እዚ ወደይ ክሳብ ወዲ ሸውዓተ ዓመት እትኾውን እቐጽግካ ነይረ። ብድሕሪኡ ግን መቐጻዕቲ ስለ ዘይደለኹኹ ናጻ ክትከውን ገዲፈካ።”

ዝፈትወኹምን መጻኢኹም ንክጽብቐን ምዃኑ ኣስተውዕሉ።

ስእሊ፡ ሃኒ (ሃዙ)

ተፈጸመ!

ናይ ጸባሕ

ፍቱዋት ተመሃሮ፡ ኣብ ወርሒ መስከረም ዝተጀመረ፡ ትምህርቲ ዓመተ 2025-2026 ኣብ ወርሒ ሰነ ተዛዘመ። ተመሃሮ፡ ኣብ ፈቐዶ መንገዲ ብሕገ-ስ መንፈስ ሽልማቶምን ወረቐት ምስክርን ሒዞም ክሓልፉ ይረዳዩ። ንሕና ድማ ምስ እዞም ናይ ሎሚ ተመሃሮ፡ ናይ መጻኢ ምሁራን ዕላል ኣካይዳና ኣለና። ሰናይ ንባብ!

ኢንጅነር ክኾውን እየ

ደለና ሰሎሞን ዘርኣይ እበሃል። ኣብ ቤት ትምህርቲ ሃብሮም ክልተ ዓመት ተማሂረ። ኣብዚ ዓመት ድማ ናይ ቅድመ ትምህርቲ ትምህርቲይ ዛዘመ፡ ናብ ቀዳማይ ክፍሊ ሰጊረ ኣለኹ። ኣዘዮን ንፋዓት መምህራን ስለ ዝመሃራኒ፡ ምስ ዓብኹ ኢንጅነር ክኾውን እየ ዝደለ።

ኣቦይን ኣደይን ድማ ኣብ ትምህርቲይ ይከታተሉኒ እዮም። ንመምህራይን ወለደይን ድማ ብልቢ ኣመሰግናም።

ዶክተር ክኾውን እየ

ናሂር ሃብተገርጊስ እበሃል። ኣብ ቅድመ ትምህርቲ ርስትና ክልተ ዓመት ተማሂረ። ኣብ ቅድመ ትምህርቲ፡ ፊደላት፡ ቁጽርታት፡ እንግሊዝ ከምኡ ውን ብዙሕ መዛሙር ተማሂረ። ሕጂ ድማ ናብ ቀዳማይ ክፍሊ ሰጊረ ኣለኹ። ንመምህራይ ናይ ልቦይ እፈትወን። ንደቂ ቤት ትምህርቲይ ድማ ፍትው ኣብሎም። ምስ ዓብኹ ዶክተር ክኾውን እየ ዝደለ።

ወለደይ ድማ ንክነፍዕ ይከታተሉኒ እዮም። ንመምህራይን ወለደይን ብልቢ ኣመሰግናም።

ክኢላ ኮምፕዩተር ክኾውን እየ

ቤትኣብ ሳሙኤል እበሃል። ኣብ መባእዳ ቤት ትምህርቲ ማይ ጭሆት ተመሃራይ ካልኣይ ክፍሊ እየ። ኣብዚ ዓመት እዚ፣ ቁጽሪ 100፡ ሰነ ፍልጠት 100፡ እንግሊዝ 100፡ ትግርኛ 100፡ ኣምጺኡ። ካብ ክፍሊይን ካብ ኩሎም ቀዳማይ ክፍልን ድማ ቀዳማይ ወጺኡ። ኣብ ትምህርቲ ዝተዓወትኩሉ ምክንያት፡ ግዜይ ብግቡእ ስለ ዝጥቀመሉን ወለደይ ድማ ስለ ዝሕግዙን እየ። ተመሃሮ ከምዚ ከማይ ክነፍዑ ብመደብ ከጽገዑን ጸወታ ድማ ከውሕዱን ኣለዎም። ምስ ዓብኹ ክኢላ ኮምፕዩተር ክኾውን እምነ።

ኣቦይን ኣደይን ከምኡ ውን ንመምህራይ ብልቢ ኣመሰግናም።

ደቂ አንስታይ

ሃማ ደኤ

ግርግር ፍላጎት

እወታዊ አድልዎ

አብ ዝተፈለፈ ሃይሎት ሓዲ ካብቶም ማህበራዊ ቁጠብ ደብዳቤ ፖለቲካውን ማህበራዊ ምርጫ ገዢ ሓላፊ ምዃር ምዃር ምዃር ኣለዎ። እወታዊ አድልዎ (Affirmative Action) እዩ። እወታዊ አድልዎ ብሰነድ ዝተፈለፈ ፓርቲያዊ ባህሪ ማህበራዊ ምክንያታት ማህበራዊ ክፍለ-ክፍላት ናይ ሓዲ ስብሰባታት ኣብ ስነ-ምግባር ኣብ ናይ ስራሕ ዕድላት ኣብ ጸፍሕታት ወዘተ፡ ፍላይ ዕድል ብምግባር ወይ ቀዳማይታት ብምግባር ምዃር ናይ ውድድር ባይታ ናይ ምግባር መርከብ እዩ። እዚ ዝተጠቐሰ ዕላማ ብዘሰጸዘ ኣብ ዝርመራ እዞን ድማ ሓዲ ካብቶም ዓቢ ስነ-ምግባር ለብቲታት ዘለዎም ፖለቲካውን እዩ።

ፖለቲካውን እወታዊ አድልዎ፡ በዚ ዝተጠቐሰ ምክንያታት ምክንያድ ዝተፈለፈ ክፍል ናይ ስብሰባታት ማህበራዊ ገደብ ዝርከብ እዩ እንተኾነ እቲ ኣብ ምስጋና ደቂ አንስታይ ዘተረ መዳይ ሓዲ ካብቶም ብዘበከከ ክትዓት ዝገበረኡን ርእይቶታት ዝወጸን ኣምር እዩ። እዚ ፖለቲካ እዚ ኣብ ደቂ አንስታይ ኣተኮሮ ገደብ ክትግበር ከሎ ዘለዎ ቀንዲ ዕላማ ነቲ ምስግናት ዝገኘከ ጸታዊ ዘይምዃርይነትን ንሱ ዝመገበሉ ኣሉታዊ ኣተኮራታትን ምግባር እዩ። በዚ መዳይ ደቂ አንስታይ ኣብ ማህበራዊ መዳይ ዘለዎን ኣፍራይነት፡ ኣብ ቁጠባ ናይ ምህታፍ ናጽነትን ዕድልን ከምኡውን ኣብ ፖለቲካዊ ውሳኔታት ንጠፍ ተሳታፊ ከም ዝህልዎን ብምግባር ኣብ ምድንፋድ ናይ ምግባር ናቕመን ዓቢ ተራ ይዳወጥ። እዚ ነቲ ኣብቲ ስብሰባታት ሰር ሰዳድ ዝገኘከ ኣሉታዊ ኣተኮራታት ኣብ ምቕደርባውን ዝገለጸ እዩ።

ኣብ ደቂ አንስታይ ኣተኮራ ገደብ ፖለቲካውን እወታዊ አድልዎ ብምግባር ነቲ ኣብ መገን ክልተ ጸታ ዘሎ ናይ ተሳታፊታት ግን ምዃርባ ብገለጸ እዩ። ደቂ አንስታይ ከም ኣኣል ናይ ሓዲ ስብሰባታት መጠን ኣብ ዝተፈለፈ ጸሓፊት ዕድል ርኽብን ናቕመን ከርእዮሉ ዝክኣል ባይታ ምግባር እዩ። በዚ ድምጽ ነቲ ብሰነድ ዝተፈለፈ ባህሪ ማህበራዊ ምክንያታት ኣብ ስነ-ምግባር ናይ ስራሕ ቦታታትን ምክንያታዊ ዘይተመጠነ ቁጽራ ብምግባር ኣብ መገን ክልቲኡ ጸታታት ዘሎ ናይ ቁጽራ ግን ከም ዝክተል ይገባር።

ብተወሳኺ፡ ደቂ አንስታይ ናይ ባህሪ ኣታዊታት ክህልዎን ኣብ ስራሕ ክክፈራ ናይ ውርሻን ምዃር ናይ መሪሖን መሪሖ ክህልዎን ምዃር ናይ ምርከብ ቀዳማይታት ክወጸን ዝሰል፡ ገለ ካብቲ ዕላማታት ናይዚ ፖለቲካ እዩ። በዚ ዕላማ ድምጽ ኣገቲ ጸታ ኣንስታይቲ ቁጠባዊ ናቕመን ሃልዮ፡ ምዃር ርእይ ኣሰራራታትን ምስጋና ስብሰባታትን ዓቢ ናይ ቁጠባ ሓዲ ከም ዝህልዎ ይገባር። ካልእ ኣገባሲ ዕላማ ናይዚ ፖለቲካ

ይዳወጥ። እወታዊ አድልዎ ኣብ ዝተፈለፈ ሃይሎት ብዝተፈለፈ ኣገባብ ክትግበር ይክኣል እዩ። ኣብ ገለ ሃይሎት ንተሳታፊታት እቲ ዕላማ ዝተኮረ ክፍል ስብሰባታት ዝክፍል ናይ ሰርነት ኮታ ኣገባብ ይግባዎ። ኣብ ገለ ድምጽ ብርክት ዝበለ ሓላፊታት ወይ ናይ ምትብብ ኣገባብ ብምግባር ተሳታፊታት ከም ዝገቡ ይገባር። ንኣብተት ኣብ ሃገር ምስ እንገራ፡

ምድንፋድ ፖለቲካዊ ተሳታፊታት እዩ። ደቂ አንስታይ ኣብ ዝተፈለፈ ጸፍሕታት ናይ ከምን መምህራን ኣብ ዝወገብ መርከብ ናይ ውሳኔታት ከም ዝክተሉ ዝገባር ሰርነት ኮታ የጥድድ። ብመገዱ እዚ ንደቂ አንስታይ ዝተኮሰከ ኮታ ኣብ ባይቲታት ወይ ኣብ ሳለግይ ደረጃ ምዃር ንደቂ አንስታይ ግራይ ብዝወገበ ቁጽራ ኣብ ማህበራዊ ፖለቲካውን ውሳኔታት ናይ ባህሪ ድምጽ ክህልዎን ድፍኢት ይፈጥር።

በዚ ዝተጠቐሰ ዕላማታት ኣብ ድምጽ ነቲ ኣብ ሓዲ ስብሰባታት ክህሉ ዘለዎ ክኣንታዊ ዕብይት፡ ብዘሕትት ብዘለዎ መገዳ ከም ዝበገም ይገባር። ብመገዱ እቲ ዝፍጠር ዕድላት ድምጽ ነቲ ስብሰባታት ኣርኢዮ ዝኾነ ደቂ አንስታይ ብምግባር ምክንያታዊ ኣተኮራታት ኣብ ምቕላሳን ምቕደርን ዘይገኛ ተራ

ብመሰረት ኣዋጅ 86/1996 ደቂ አንስታይ ኣብ ህዝብ ፖለቲካዊ ስታገራታትን ዝኾኑ ምርጫታትን ሕዝጻ 30% ከም ዘለዎን እዩ ዘገልጽ። እዚ ሓዲ ካብቲ ብሰርነት ኮታ ዝገበር ኣገባብ ናይ እወታዊ አድልዎ እዩ።

ካልእ ኣገባብውን ኣብ ናይ ስራሕ ትኣላት ወይ ናይ ስነ-ምግባር ዕድላት፡ ንደቂ አንስታይ ምትብብ ተሞል-ዝገበር ምፍጻስ ወይ ምግባር ናይ ገለ ቅየራታት ኣለዎ። እዚ ፖለቲካ ኣብ ዝተፈለፈ ሃይሎት ብዝተፈለፈ ዓይነት ኣገባብ ዝክፍል እዩ። ናይዚ ኣብቲ ኣብ ሃገር ኣብ ሳለግይት ትኣላት ስነ-ምግባር እንጥቀሙ ዝገበርና ኣገባብ ከም መወሰኑ ምውሳይ ይካሄድ። ኣብ መልቲቲ ሃይሎት መርመራ 12 ክፍላ፡ 1.8 ሃገሲ ምዃር ደቂ አንስታይ ግራይ ናብ ናይ ዲግሪ መደብ ከም ዝክፈራ ምግባር ሓዲ ኣብቲ ናይቲ ኣብ ሃገር ዝበረ ናይ እወታዊ አድልዎ ፖለቲካውን እዩ። ኣብ ትኣላትውን ብተመሳሰሎ ኣብ ግዜ ምቕጻር ስራሕተኛታት ክክፈራ ደቂ አንስታይ ምድንፋድ ተሞል-ዝወገበ ዝተፈለፈ ዕድላት ከም ኣኣል ናይዚ ፖለቲካ ምጥቃስ ይካሄድ።

እዚ ፖለቲካ ማህበራዊ ምዃርይነት ኣብ ምዃር ዓቢ ተራ እዩ እንተ ሃለዎ ኣብ ምስጋና ዓለም ምንጨዳ ዓባይቲ ክትዓትን ዝተፈለፈ ርእይቶታትን ኮይኑ እዩ። እዚ ምርጫ ዘለዎ ርእይቶታትን ድንገጃታትን ኣነጻጻርን ምርኣይ ኣገባሲ እዩ።

እቶም ኣገባሲት ርእይቶታት ናይ ከምዚም ዝኣመሰሉ ፖለቲካውን

ቅልጠባን ህጽንን ለውጢ ኣብ ምዃር ዓቢ ተራ ስለ ዝገደቡ እዩ። ከምቲ ኣቐዳሙ ዝተገልጹ ነቲ ብባህሪ ማህበራዊ ምክንያታት ተተንኪፉ ዝገኘከ ክፍል ናይቲ ስብሰባታት ብገበር ፖለቲካውን ክይከ ክወሰድ ዝክኣል ዝበረ ናይ ምዃር ኣገባብ ብኸምቢ ዝኣመሰሉ ፖለቲካውን ተደገፉ ኣብ ሓጻር እዞን ኣብ ባይታ ለውጢ ከም ዝምእን ይገባር። ብተወሳኺ፡ ክትን በዚ ዝተጠቐሰ ምክንያታት ኣብ ናይ ስነ-ምግባር ድምጽ ናይ ስራሕ ዕድላት ዝህሉ ናይ ደቂ አንስታይ ፍላይ ድምጽ

ግን ብምዃር ማህበራዊ ናይ መጠን መሪሖ ምዃር ዝገለጸ ክኸውን ከሎ፡ ዝገበደ ድምጽ ግን ኣብ መገን ብቐዳትን ማህበራዊ ከሎ ማዕዘን ከምቲ ዝድለ ስለው ዘይምዃር እዩ።

ከምዚም ዓይነት ፖለቲካውን ምዃር እዞን ወይ ንኣጥፍ ዝኾኑ ዓይነት ፖለቲካውን ኣይኣትን። ነቲ ዘገለጸ ዕላማ ክወን ኣብ ዝተኮሰከ እዞን ኣብ ስራሕ ወጻኢ ዝኾኑ እዞን፡ እዞም ፖለቲካውን ኣብ ስራሕ ዘክርኡ ቀንዲ ምክንያታት፡ ሓዲ እቲ ጸታዊ ግን ክክተል ከሎ እዩ። ናይዚ ዝኾነ ኣብቲ ምውሳይ ተመሪጹ እዩ። ከምቲ ኣቐዳሙ ዝተገልጹ ኣብ ሳለግይት ትኣላት ስነ-ምግባር ቁጽራ ናብ ኮሎር ዝክፈራ ደቂ አንስታይ ኣብ ግዜ ናብ ግዜ ክብ ምዃር ዝውሰድ ዝበረ ስነ-ምግባር ርእይ ካርርና። ኣብ ዝተፈለፈ ዓውድታት ስነ-ምግባር ብክላይ ድምጽ ኣብቲ ትኣላት ቁጽራ ደቂ አንስታይ ዝበረን ዓውድታት - ከም ምህደርና፡ ስነ ፍልጠት፡ ትኩረት - ዋላ እዚ ገና ስራሕ ዝድለ እንተኾነ ሕጂ ዘሎ ቁጽራ ግን ናብ ደረጃ ምዃርይነት ወጻኢ እዩ። ኣብ ኮሎርና ዳርጋ ኣብ ዝበከሉ ዓውድታት 50% ኣብ ተመዛኒ ደቂ አንስታይ እዩ። ስለዚ፡ ኣገባሲት ናይቲ ዝበረ እወታዊ አድልዎታት ኣብ የብዮት ማለት እዩ። እቲ 1.8 ሃገሲ ምዃር ደቂ አንስታይ ግራይ ዝገበር ዝበረ እወታዊ አድልዎ ድምጽ ኣብ እዞን ኣብ ስራሕ የለን።

ብተወሳኺ፡ ከሎም ዘታታት ኣብ ባህሪ ቁጠባውን ጸቕታታት ወጻኢም ኣብ ማህበራዊ ናይ ምዃርን ምውድዳርን ናቕመን ኣብ ዝገልጹ ግዜ ስብሰባታትውን ዝገኘከ ዘይምዃር ኣተኮራታት ብምዃር ዝገበረ ባህሪ ጸልፎታት ምስ ዘኾኑ እዚ ፖለቲካውን እዚ ሰርኡ የቐርጹ። ብተኣላቲ ስነ-ምግባር እወታዊ አድልዎ ብቐዳት ከም እንኮ መግዚ ደኣ እምግባር ጸታ ወይ ዝተፈለፈ ድኡር ታሪኻዊ ኣተኮራታት ንዕድላት ሰኹ ኣብ ዘይጸልዉ ደረጃ ክኣብ ዝገኘከ የገልግል ማለት እዩ።

ስለዚ፡ ፖለቲካውን እወታዊ አድልዎ ናብ ሓዲ ዝተወሰነ መጠን መሪሖ ምዃር ዝገለጸ ኣገባሲ ድልድል እዩ እንተኾነ እቲ ናይ መወጻታ ስኹድ ግድ ደቂ አንስታይ ኣብ ብጽታትን ዝርክብ እወታዊ አድልዎታት ሓላፊቲ ብክኣለኩን ናቕመን ተወዳዳሪን ዝወገቡ ባይታ ምግባር እዩ።

ከምዚም ዝኣመሰሉ ፖለቲካውን ብተኣላቲ ምርከብ ወይ ኣገባብ ደኣ እምግባር ስብሰባታት ምስጋና ብምዃር ኣይኣትን። ነቲ ኣብ ሓዲ ሃገር ኣብ ምግባር ክኣንታዊ ኣተኮራታት ምዃርይነት ዓለም ዝገርኡ ፖለቲካውን ከም መቀላጠፍቲ ደኣ እምግባር ከም ወሰነቲውን ኣይኣትን። ኣብ ስነ-ምግባር ኣብ ዝተኣተ ደረጃታት ኣትኩባ ኣብ ዝገበር ወፍራ መረጃታት ስብሰባታትን ምዃር ኣብ ዝገበር ኣገባብ፡ ብክኣለኩን ድምጽ ድምጽ ናቕመን ሰብ ብይነትን ብክኣለኩን ምዃር ኣብ ዝገበር ጸርታት ከምዚም እዩ።

ዙፍ ዓለግጦ

ዮርዳኖስ ጸጋይ

እስራኤል፡ አብ ምዕራባዊ ገማግም 13 ተወሰኹት ሰፈራታት ከም እትሃንጽ አፍሊጣ

ካብ ጸዋታ እስራኤል ኣብ ዝተገበጠ ምዕራባዊ ገማግም 13 ተወሰኹት ሰፈራታት ንምህጻን ዝወጽእ መደብ ኮም ዘጸድቅ ሓብሩ።

ሰበ ስልጣን ፍልጠም ብወጽዖም እቲ ኣብ ዝተገበጠ ምዕራባዊ ገማግም ተወሰኹት ሰፈራታት ናይ ምህጻን ሰብምቲ ንምህጻን እየሳሊም ካብቲም ኣብ ክበእ ዝርገቡ ማሕበራት ፍልጠም ዝፈልግ ምዃን ገለጸም።

ቀዳማይ መድረኽ ህጸት ናይቲ ሰፈራታት ኣብ ዝመጽእ ቀረብ ኣዋርሕ ክጅምር ጎጽቢት ኮም ዘሎ እዩ ዝኸበር።

ርእሰ ምምሕዳር እየሳሊም ብወጽዖም ናይ ህጸት መደብ ሓይሲ፡ ሰፈራታት እስራኤል ኣብ ካድራም ንክራኸቡ እስራኤል ኣብ ስነ-ሰነድ ዝዘነ ከርቢት ዘለዎ ቁጽጽር ንክትሓድ ኮም ኣውን ግዜት ፍልጠም ካብ ዘለዎ ንክረገጽ ዓለሙ ዝካድፈ ምዃን

አረጻኡ።

ሰበ ስልጣን ፍልጠም እቲ ብእስራኤል ዝደድ ዘሎ ቀጻሊ ህጸት ሰፈራታት ንክኸሉ ምዃን ብክልተ መምህራንታት እትመሓደር ሃሊ ፍልጠም ዮቅህም ኮም ዘሎ ድሕሪ ምህጻን ኣብ ዘሎ ሕጂ እየን ልዕሊ 700 ሺሕ እስራኤላውያን ኣብ

ምዕራባዊ ገማግም ምህጻን እየሳሊም ሰፈራም ኮም ዝርገቡ ሓብሩ።

ማሕበራት ሰነድ እቲ ብእስራኤል ኣብ መሬት ፍልጠም ተገጽ ዘሎ ሰፈራታት ብመሳሪት ኣህጉራዊ ስነ ኮም ዘይሕገዎ ኮም ዝቐጸር እዩ ብተደጋጋሚ ከፍልጥ ጸሓኡ።

ኢራን፡ ህዝባዊ ሓዘን ናይ መንፈሳዊ መራሕኣ ብወግዒ ጀመራ

ኢራን ንመገልታት ዝቐጸል ህዝባዊ ሓዘን ስነ ስርዓት ቀበሪ ናይቲ ቅድሚ ኣርባተ ኣዋርሕ ብልጭንታዊ መጥቃዕቲ ኣመጽኖን እስራኤልን ዝኸቐየሉ ላላዎይ መንፈሳዊ መራሕኣ ኣይቶላ ዓሊ ካምኡ። ለሚ ቀዳም ብወግዒ ኮም ዝጀመራቶ

ተሓብሩ።

ብመሳሪት ሰበ ስልጣን ኢራን ዝኸበዎ ሓብራታ ስነ ስርዓት ቀበሪ ኣይቶላ ዓሊ ካምኡ። ካብ 4 ክሳብ 9 ሐምሌ ዝደድ ኮይኑ ኣብ ጎወልዲ ዓፄ ኮተማ ማሕደ ብካመድ ደብ ክዘዎ እዩ።

እየም ሰበ ስልጣን ኣብቲ ንመገልታት ዝቐጸል ስነ ስርዓት ቀበሪ ካብ 12 ክሳብ 20 ሚያዳዮን ዝደመኑ ህዝቢ ክሳብ ጎጽቢት ኮም ዘሎ ገለጸም።

ኣብቲ ስነ ስርዓት ቀበሪ ቀዳማይ ማሕደር ፓኪስታን ዝርገም ላላዎን ሰበ ስልጣን ናይ ብርክት ዝሉ ሃሊት ክሳብ ምዃንም እውን ተፈሊጡ ኣሎ።

ሓዲ ላላዎይ ወተሃደራዊ ኣዘዚ ኢራን ሃዲ ስነ ስርዓት ቀበሪ ላላዎይ መንፈሳዊ መራሕኣ ኣብ እትሓድሉ እየን ኣመጽኖን እስራኤልን ኣብ ልዕሊ ዝኸነ ዓይነት መጥቃዕቲ ከገደቡ ዝኸሉ ሓምስ ምዃንታቶ ዝዘር እዩ።

ኣይቶላ ዓሊ ካምኡ። ምስ ብርክት ዝሉ ኣየት ስድራላይቲ ኣብቲ ብ28 ሰነት ኣመጽኖን እስራኤል ብምዃን ኣብ ልዕሊ ኢራን ዝደድቶ ልጭንታዊ መጥቃዕቲ ምቕታሉ ጸብጻቡ የመልከቲ።

ቬኑዛዌላ - ቁጽሪ ግዳያት ምንቅጥቃጥ ምድሪ ክብ ኢሉ

ብ24 ስ ኣብ ቬኑዛዌላ ብዚገመ ክልተ ተኸታተልቲ ሓደጋታት ምንቅጥቃጥ ምድሪ ቁጽሪ ምዕታት ናብ 2595 ክብ ኮም ዝሎ ግዳያት ፕሪደንት ናይታ ሃሊ ዓልሲ ሮድገዝ ሓብሩ።

እታ ግዳያት ፕሪደንት ወሲኻ ካልኣት ልዕሊ 12 ሺሕ ሰነት ካብ ደን ሪክሳን መጥቃዕቲ ኣጋጠምም ምህዎ ኣዘራ።

ብመሳሪት ቤት ጽሕፈት ህደውት ኣድሕን ናይታ ሃሊ ዝሎ ሓብራታ ብሉ ሓይል ጸዕሪ ወሲኻታትን ስራሕተኛታቶን ቤት ፍርሕራሕ ኮም ዝኸቐየሙ ካብ ዝኸመቲ እየት ሰነት እየም 6462 ብህደውት ድሕኖም ኣለው።

ቤት ዝኸሉ ሰሙን ኣኮራቲሉ ዘጋጠም 727 757 ሪክተር ስኬል ዝቐየሩ ምንቅጥቃጥ፡ 189 ዓለይቲ ህጸታት ምህጻን ብምህጻን ኮም ዝደገፈ ይኸብር።

ኮንጎ - ቁጽሪ ግዳያት ኢባላ ይውሰኽ

ቁጽሪ ናይቲም ኣብ ዲሞክራሲያዊት ሪፓብሊክ ኮንጎ ብኢባላ ዝኸቐየሩ ግዳያት ናብ 1,460 ክብ ክበል እንከሎ ብኤኪ ቤት ሕግም ተሰኺሞ ዝሆኑ ሰነት ኮኣ 447 ኮም ዝደገቡ ሰበ ስልጣን ናይታ ሃሊ ሓብሩ።

እየም ሰበ ስልጣን ወሲኻም ኣደማሊ ክታብት ናይቲ 'በጎግሎ' ብዘካህሉ ዓሊት ሻይራሽ ዝሆነ ተሳቦ ሕግም ንምህጻን ኣብታ ሃሊ መደብ ክሰጸብ ፈተነ ጀምራ ምህዎ ገለጸም።

ተጠቓም ዝሎ ሰነት ኮኣ ሓወዳም ናብ ቤቲም ተፋገም ደርቡ።

ማኣከል ምክልኻልን ቁጽጽርን ሕግምት ኣፍሪቃ ብወገኑ ኣብ ዝሎ ሓብራታ እቲ ኣብዚ እየን ኣብ ዲሞክራሲያዊት ሪፓብሊክ ኮንጎ ብኢባላ ዝኸበሰ ዘሎ መጠን ሞትን ሉብዔን ምስቲ ቅድሚ ሕጂ ኣብታ ሃሊ ዘጋጠመ ተመሳሳሊ ሰነዳ ክከገር እንከሎ ኣብዚ ኣሰጋጺ እናኸነ ይመጽእ ምህዎ ኣጠንቅቲ።

እዚ ኮምኪሉ እንከሎ ኣብ ጎረቤት ሃሊ

ብመሳሪት ማሕደር ሞት ናይታ ሃሊ ዝሎ ሓብራታ ኣብዚ ሕጂ እየን ቤት ሕግም ዝኸቐየሩ 595 ሰነት ኣብ ትሕት ኣልዩ ሕግም ክርቡ እንከሎ ካልኣት 213 ቤት ሕግም

ዝኸቐየሩ ዲጋጎቲ ቁጽሪ ናይቲም ብኢባላ ዝኸቐየሩ ግዳያት ክኸብ ሕጂ ኣብ 20 ደው ክበል እንከሎ ካብዚም እየም 16 ሰነት ሓወዳም ናብ ኣብደቲም ኮም ዝኸቐየሩ ተሓብሩ።

ፓኪስታን - ኣውቶቡስ ናብ ሰንጭሮ ብምጽዳፋ 40 ተሳፈርቲ ሞይቶም

ጎምሊ ዓርብ፡ ኣብ ክፍለ ሃሊ ባሎፍቲን - ፓኪስታን ሓንቲ ናይ ህዝቢ ኣውቶቡስ ናብ ሰንጭሮ ብምጽዳፋ ብምህጻን ካብቲም ተሳፈርቲ ቁልውን ደቂ ኣጸሕፍን ዝርገምም ብውሕዱ 40 ሰነት ክሞቲ እንከሎ ካልኣት ሕግምት ሰነት ኮኣ ሪክተር ከበደን መጥቃዕቲ ኮም ዝወረደም ተሓብሩ።

ፓኪስታን ክፍለ ሃሊ ስራሕተኛታት ህደውት ኣድሕን ናብቲ እታ ኣውቶቡስ ዝደረገሉ ሰንጭሮ ንምህጻን ልዕሊ ክልተ ሰነት ኮም ዝወሰደም ገለጸ።

ፓኪስ ወሲኻ እቲ ሓይራ እታ ናይ ህዝቢ ኣውቶቡስ ካብ ኩይታ - ሮጎ ከተማ ባሎፍቲን ናብ ዞገ ፕሻር ኣብ እትግግሉ ዝበረት እየን መራሕኣ ኣብ መጥቀይ ቦታ ክደሕ እንከሎ ምቁጽጺ ብምህጻን ዝሆነ ምዃን ኣዘራ።

ፕሪደንት ፓኪስታን ኣሰፍ ዛግዳ ንኣድራቢት ግዳያት ጸገግት ይሓብኩም ድሕሪ ምዃይ ቤት ሓይራ ዝኸቐየሩ ወጽዮት ኮኣ ቅልጠፍ ሕወዳት ተመጽኡ።

